

Jätetaksaluonnoksesta annetut mielipiteet vastineineen

Isännöitsijä, Isännöintipalvelu Isarvo Oy

Pyytäisin huomioimaan tulevassa taksamuutoksessa syväkeräysastioiden tyhjennyksen kalleuden. Minulla on isännöitävänä kaksi kiinteistöä, joissa on käytössä syväkeräysastiat. Näiden kiinteistöjen jätteiden tyhjennuskustannukset ovat noin kolminkertaiset verrattuna kiinteistöihin, joilla on käytössä normaalit astiat. Tyhjennuskustannukset ovat korkeat huolimatta siitä, että jäteastioiden täyttöastetta on seurattu ja yritetty satuttaa tyhjennysväli siten, ettei vajaita astioita tarvitsisi tyhjentää.

Toivomuksena myös olisi, että syväkeräysastioiden tyhjennysurakoitsija ilmoittaisi säkkien täyttöasteen niitä tyhjennettäessä. Tiedon voisi välittää teidän järjestelmään, josta isännöitsijät voisivat tilannetta seurata (esimerkiksi laskutuksen yhteydessä).

Jätehuollon viranomaispalvelujen vastine mielipiteeseen

Syväkeräyssäiliöiden tyhjennysmaksut perustuvat kilpailutettuihin tyhjennyshintoihin ja säiliöiden keskimääräisiin täyttöasteisiin. Jätelautakunta on tarkastellut syväkeräyssäiliöiden tyhjennysten hinnoittelua vuoden 2020 jätetaksan yhteydessä, kun jätteenkuljetuksia oli kilpailutettu Jätekukolla uudelleen. Tällöin syväkeräyssäiliöiden tyhjennyshintoja laskettiin huomattavasti. Kuopiossa, Siilinjärvellä ja Pieksämäellä sekajätteen tyhjennyshinnan alennus oli 13-34 % (suurin hinnanalennus kohdistui pieniin säiliöihin, joilla kuljetuskustannus muodostaa ison osan tyhjennyshinnasta). Biojätteen syväkeräyksen hinnanalennus oli 14 %, ja kartonki- ja muovipakkausten 29 %.

Syväkeräyksen tyhjennyshinnat ovat edelleen jäteastioiden tyhjennyshintoja kalliimmat, koska syväkeräyssäiliöiden tyhjennys vaatii huomattavasti enemmän järjestelyä ja aikaa kuin käsin siirrettävien jäteastioiden tyhjennys. Koska hinnat perustuvat todellisiin, kilpailutettuihin tyhjennuskustannuksiin, ei niitä ole nyt perusteltua alentaa. Taloyhtiöiden on mahdollista pyytää Jätekukolta erikseen tarkastelua sille, olisiko kiinteistön syväkeräyssäiliöiden tyhjennysrytmiä syytä muuttaa. Jätteenkuljettaja voi seurata tietyn ajanjakson ajan säiliöiden täyttöastetta. Tämän tarkastelun pohjalta voidaan tarvittaessa muuttaa tyhjennysrytmiä jätehuoltomääräysten mahdollistamissa rajoissa vastaamaan paremmin taloyhtiön tarpeita.

Kiinteistöliitto Itä-Suomi, Niiralan Kulma Oy, Kiinteistö-KYS Oy ja Vapaarahoitteinen-KYS Oy sekä Kuopion Opiskelija-asunnot Oy

Savo-Pielisen jätelautakunta on antanut mahdollisuuden lausua mielipiteen jätetaksaluonnoksesta, jonka lautakunta on käsitellyt 1.10.2020 kokouksessaan. Kiinteistöliitto Itä-Suomi ja Kuopion kunnalliset vuokratoyhtiöt Niiralan Kulma Oy, Kiinteistö-KYS Oy, Vapaarahoitteinen-KYS Oy ja Kuopion Opiskelija-asunnot Oy hyödyntävät tämän ja kiittävät mahdollisuudesta tulla kuulluksi.

Lasipakkausten ja metallin tyhjennyshinnat

Jätekukon alueella on ollut yli 10-vuotta lasipakkausten ja metallin veloituseton keräys, nyt näille ollaan esittämässä erillistä tyhjennysmaksua (4,60 €/astia). Aiempi veloituseton keräys on kannustanut useita

taloyhtiöitä aloittamaan jakeiden kiinteistökohtaisen keräyksen vapaaehtoisesti ilman jätehuoltomääräysten tuomaa pakkoa. Veloituksettomina palveluina isännöitsijä on voinut tilata palvelun hyvin matalalla kynnyksellä isännöimiinsä taloyhtiöihin ilman, että uudet jäteasiat toisivat välittömiä lisäkustannuksia. Veloituksettomuuden ansiosta jäteyhtiö on voinut säätää näiden astioiden tyhjennysväliä ilman, että se on kyseilyllään kuormittanut asiakasta. Tämä on varmasti näkynyt jäteyhtiön asiakaspalvelussa helppona ja joustavana toimintamallina.

Edellisen taksamuutoksen yhteydessä vuonna 2019 biojätteen sekä kartonki- ja muovipakkausten tyhjennysmaksuja alennettiin. Alennettuja hintoja perusteltiin pyrkimyksenä edistää kierrätystä. Mielestämme tämä aiempi linja tulisi säilyttää. Jätetaksaa pitäisi kehittää siihen suuntaan, että kaikki materiaalina hyödynnettävät jätelakeet olisivat mahdollisimman edullisia tyhjentää, jopa veloitusettomia. Kun näiden kustannukset kokonaisuudessaan katettaisiin sekajäteastian tyhjennyshinnoilla (niin kuin nytkin osittain tehdään), auttaisi se asiakkaita huomaamaan lajittelun taloudellisen merkityksen nopeasti. (Lajittelun sujuessa sekajäteastioiden tyhjennysväliä harventamalla tai käytössä olevien astioiden määrää vähentämällä.)

Lasipakkausten ja metallin uutta hinnoittelua perustellaan mahdollisella jätelain muutoksella, jossa tuottajilta on odotettavissa kompensatiota pakkausjätteiden keräyskustannuksiin. Tämä perustelu tuntuu turhalta, koska jätelaki on vielä eduskunnan käsittelyssä ja sen saamien lausuntojen perusteella lain lopputulosta on vaikea ennustaa. Lisäksi tuottajilta saatava mahdollinen kompensatio pystytään kohdistamaan myöhemmin pakkausjätteiden keräyksestä aiheutuvien kuljetuskustannusten verran sekajäteastioiden tyhjennysmaksuihin. Mikäli tämä ei jätelainpuitteissa ole mahdollista, tulisi pakkausjätteet tuossa vaiheessa hinnoitella erikseen sekajätteestä ja kompensoida silloin pakkausjätteiden tyhjennysmaksuja, jolloin lopputulos asiakkaille olisi sama (kustannukset alenevat). Kaiken kaikkiaan tulee välttää tilanteita, joissa kuluttaja maksaa materiaali- ja kierrätyskulut useampaan kertaan, ensin tuotteiden hinnoissa ja sitten jätehuollon keräys-/kuljetuskustannuksissa.

Sekajätteen tyhjennyshinta

Sekajäteastioiden tyhjennyshintoihin esitetään myös korotusta. Hinnan korotus on noin 1-4 % jäteastian koosta riippuen. Koska hinnan korotus kohdistuu tyhjennyksen käsittelyosuuteen, ovat tässä maksumiehinä taloyhtiöt isoine jäteastioineen. Hyväksymme sen, että taloyhtiöiden kontolle tulee tässä mallissa väistämättä omakotitalojen ja haja-asutusalueiden kustannuksia, mutta vastavuoroisesti toivomme taloyhtiöille selkeitä hinnanalennuksia, jotka eivät kohdistu samalla tavalla edellä mainituille kohderyhmille. Hinnan alennusten puolesta puhuu myös erilliskeräysveloitteet, jotka mahdollisesti tulevat tiukkenemaan entisestään uuden jätelain myötä.

Taksaluonnoksen perusteluissa mainitaan, että *Erityisesti jäteyhtiön asiakaspalvelun tason nosto on vaikuttanut näihin (käsittely) kustannuksiin*. On hienoa, että jäteyhtiö panostaa asiakaspalvelunsa laatuun. Taloyhtiöiden edustajana meille herää kuitenkin kysymys, missä määrin taloyhtiöiden asukkaat hyödyntävät/tarvitsevat jäteyhtiön asiakaspalvelua?

Perusmaksu

Perusmaksuun esitetään noin 7 %:n korotusta. Käytännössä korotus on vakituisille asunnoille 1,30-2,60 euroa vuodessa. Koska perusmaksu on asuntokohtainen, maksavat taloyhtiöt suurimman osan koko perusmaksukertymästä. Perusmaksulla katetaan mm. vaarallisten jätteiden keräys, lajitteluasemien rakenteet ja ylläpito sekä Rinki-ekopisteverkostoa täydentävät ekopisteet. Edellä mainituiden palveluiden suurin käyttäjäryhmä ei epäilyimme mukaan asu taloyhtiössä? Mikäli taloyhtiöissä käytössä olevista hyöty- ja pakkausjätteistä aletaan perimään enenevissä määrin erillistä maksua, peräänkuulutamme perusmaksun tasapuolisuutta. Esimerkiksi ekopisteet ovat lähes yksinomaan omakotitaloja varten.

Lopuksi

Pyydämme säilyttämään lasipakkausten ja metallin veloitusettomat tyhjennys hinnat. Olemme ymmärtäneet niin, että biojätteen lisäksi nimenomaan lasi ja metalli aiheuttavat Riikinvoiman ekovoimailaitoksessa eniten käsittelyongelmia. Näin ollen on enemmän kuin perusteltua tehdä kaikki voitava, jotta nämä saadaan jo syntypaikallaan eli kotitalouksissa pois sekajätteestä. Samaa veloituksetonta linjaa tulisi selvittää otettavan käyttöön myös biojätteen, kartongin- ja muovipakkausten keräyksessä.

Lausujista

Lausijat edustavat taloyhtiöitä erityisesti Kuopiossa, mutta myös kaikkialla muualla Jätekukon ja Savo-Pielisen jätelautakunnan toimialueella. Vuokrataloyhtiöiden kautta vaikutukset ylettyvät noin 10 000 kuopiolaiseen asuntoon. Kiinteistöliitto Itä-Suomi edustaa 2 300 jäsentaloyhtiötä, joissa on noin 35 000 asuntoa.

Kiinteistöliitto Itä-Suomi

Kiinteistöliitto Itä-Suomi -nimeä käyttävät Pohjois-Savon, Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan Kiinteistöyhdistykset, jotka ovat valtakunnallisen Suomen Kiinteistöliiton jäsenjärjestöjä. Kiinteistöliitto Itä-Suomen kolme yhdistystä yhdessä on viidenneksi suurin liiton jäsenjärjestöistä. Kiinteistöliitto Itä-Suomen alueella on noin 2300 jäsentä, yli 16 miljoonaa kuutiota. Suurin osa jäsenistä on asunto-osaakeyhtiömuotoisia rivitalo- ja kerrostaloyhtiöitä.

Niiralan Kulma Oy

Niiralan Kulma on osa kuopiolaista asumista - jo 70 vuoden ajan! Joka kymmenes kuopiolainen asuu Niiralan Kulman kodissa. Tällä hetkellä yhtiöllä on noin 6 000 asuntoa, joissa asuu yli 10 000 kuopiolaista. Kiinteistöjä hoidetaan, siivotaan ja isännöidään pääosin oman henkilöstön voimin, joten asuminen Niiralan Kulmalla on laadukasta, turvallista ja edullista. Myös asiakaspalvelussa työskentelee oma henkilökunta.

Kiinteistö-KYS Oy ja Vapaarahoitteinen-KYS Oy

Kiinteistö-KYS Oy ja Vapaarahoitteinen-KYS Oy ovat Kuopion kaupungin ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän omistamia vuokrataloyhtiöitä. Kiinteistö-KYS Oy:llä on 1078 laadukasta ARA-vuokra-asuntoa eri puolilla Kuopiota ja Vapaarahoitteinen-KYS Oy:llä 173 vapaarahoitteista vuokra-asuntoa Puijonlaaksossa. Yhtiöiden asuntoja voivat hakea ensisijaisesti Kuopion kaupungin ja Kuopion yliopistollisen sairaalan sekä näiden konsernien tytäryhtiöiden henkilökunta.

Kuopion Opiskelija-asunnot Oy

Kuopion Opiskelija-asunnot Oy eli Kuopas on Kuopion kaupungin omistama osakeyhtiö. Tehtävämme on mahdollistaa opiskelijoille edullinen, turvallinen ja viihtyisä asuminen koko opintojen ajaksi hyvien liikenneyhteyksien päässä opiskelupaikasta. Kuopaksella on 30 asuntokohdetta opiskelijoille sopivalla sijainnilla, asukaspaikkoja on opiskelijoille tarjolla yhteensä n. 3000. Asuntotyyppinä ovat pääasiassa yksiöt, joiden sijainti painottuu keskustaan tai oppilaitosten läheisyyteen. Rakennamme uusia yksiöitä jatkuvasti. Tarjoamme luonnollisesti myös perheille ja pariskunnille sopivia asuntoja.

Jätehuollon viranomaispalvelujen vastine mielipiteeseen

Yleistä jätetaksasta ja sen ohjaavuudesta

Jätetaksan ohjaavuus on tarkoitus edelleen säilyttää, jotta jätemaksuilla voidaan kannustaa jätelain mukaisesti etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon, erityisesti lajitteluun ja kierrätykseen. Toisaalta jätelain mukaisesti jätteen tuottajien on maksettava jätehuollon kustannuksista aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Lisäksi jätemaksujen on vastattava tarjottavaa jätehuollon palvelutasoa, ja palvelutaso on sitä parempi, mitä kattavammin kiinteistöllä kerätään eri jätelajeja. Mielipiteen pohjalta on arvioitu vielä uudelleen, mikä on perusteltu ratkaisu nämä eri näkökohdat huomioon ottaen. Arvioinnissa on tultu siihen lopputulokseen, että taksaluonnoksen mukaiset maksut vastaavat nykytaksaa paremmin em. vaatimusten muodostamaan kokonaisuuteen.

Jätelautakunnan käsittelemässä jätetaksaluonnoksessa jätetaksan ohjaavuus toteutuu edelleen sekä perusmaksun että jäteastioiden tyhjennysmaksujen kautta. Taksaluonnoksen mukaisessa perusmaksussa on kannustin biojätteen erilliskeräykseen ja lajitteluun, sillä kierrätysasteen nostamiseksi juuri biojätteen keräyksen kasvattaminen on ensiarvoisen tärkeää. Toiseksi biojätteen erilliskeräystä kompensoidaan voimakkaasti sekajättemaksuilla. Kolmanneksi kaikki kunnallisen jäteyhtiön hallinnon, asiakaspalvelun, logistiikan, tietojärjestelmien ja toimitilojen kulut sekä muut yleiset kulut on sisällytetty sekajätteen maksuun. Pakkausjätteiden tyhjennysmaksuilla katetaan ainoastaan näiden jätelajien kuljetusten suorat kustannukset, minkä ansiosta niiden tyhjennyshinnat ovat sekajätettä edullisemmat.

Jäteastioiden tyhjennysmaksut

Mielipiteessä on esitetty, että lasipakkausten ja metallin tyhjennykset tulisi pitää veloitusetomina ja samaa veloituksetonta linjaa tulisi selvittää myös biojätteen, kartonkipakkausten ja muovipakkausten keräykseen. On totta, että mielipiteen mukainen kaikkien hyötyjätteiden täysin veloitukseton keräys kannustaisi kaikkein eniten niiden erilliskeräykseen. Kun keräyksen kustannukset olisi kuitenkin jotenkin katettava, kustannukset olisi sisällytettävä yksin sekajätteen tyhjennyshintaan. Tällöin sen hinta tulisi voimakkaasti nousemaan. Jotta jätteet päätyisivät aina asianmukaiseen paikkaan, on tärkeää säilyttää kaikkien jätehuoltopalvelujen hinta kohtuullisella tasolla. Korkea sekajätteen hinta yhdistettynä kaikkien hyötyjätteiden tyhjennysten veloituksettomuuteen voisi johtaa enenevässä määrin sekajätteen päätymiseen hyötyjätteiden joukkoon tai epäasianmukaiseen käsittelyyn.

Lasipakkausten ja metallin veloitukseton tyhjennys on ollut mielipiteen mukaisesti Jätekuoron alueella pitkään käytössä. Alun perin se otettiin käyttöön, kun lasipakkausten ja metallin keräykselle ei ollut vielä velvoitteita. Tuolloin myös keräysmäärät olivat vaatimattomat. Kun erilliskeräysvelvoitteita on laajennettu, keräyksen kokonaiskustannukset ovat noin nelinkertaiset ja kasvavat edelleen. Samalla kerättävän sekajätteen määrä on pienenevässä, jolloin kunnallisen jäteyhtiön yleiset kustannukset kohdistuvat yhä pienenevään sekajättemäärään. Tässä tilanteessa on katsottu perustelluksi, ettei sekajättemaksuihin kohdistu vielä lisäksi pakkausjätteiden suoria keräyskustannuksia, vaan ne pystytään jatkossa kattamaan niistä saatavilla maksuilla. Keräyksen epäsuorat kustannukset, kuten logistiikan ja asiakaspalvelun kustannukset, katetaan kuitenkin edelleen sekajättemaksuilla. Jos kaikki jätehuollon järjestämisestä aiheutuvat kustannukset katettaisiin tasaisesti eri jätelajien tyhjennyshinnoilla, olisivat hyötyjätteiden tyhjennyshinnat huomattavasti nykyistä korkeammat.

Lasipakkausten ja metallin tyhjennysmaksun käyttöönotto vaikuttaa kyllä taloyhtiöiden jätehuoltokustannuksiin, mutta tämän hinnoittelun merkitys on pienempi kuin muiden hyötyjätteiden hinnoittelun. Tämä johtuu siitä, että lasi- ja metallipakkausten astiat tyhjennetään tyyppillisesti muita jätelajeja harvemmin. Muutoksen havainnollistamiseksi on eri vaihtoehtoista laadittu esimerkkilaskelmat (liitteenä). Vaihtoehto 1 on laskettu siten, että lasipakkauksille ja metallille otetaan käyttöön taksaluonnoksen mukainen tyhjennyshinta. Vaihtoehto 2 on laskettu siten, että lasipakkausten ja metallin tyhjennyshintaa ei otettaisi käyttöön, vaan nämä kustannukset palautetaan sekajättemaksuun. Tällöin sekajätteen tyhjennyshinta nousisi aikaisemmin esitettyä enemmän. Esimerkkilaskelmien mukaan vaihtoehdossa 1 niiden taloyhtiöiden, joilla on lasipakkausten ja metallin erilliskeräys, kustannukset nousevat 5-9 %. Vaihtoehdossa 2 näiden taloyhtiöiden kustannukset nousisivat 4-5 %.

Lasipakkausten ja metallin keräyskulujen kompensoinnin sijaan taloyhtiöille on huomattavasti enemmän merkitystä biojätteen tyhjennysmaksun kompensoinnilla, koska biojäteastiat tyhjennetään usein. Jos biojätteen keräystä ei subventoitaisi sekajätteen tyhjennysmaksuilla,

biojätteen tyhjennyshinta olisi kaksinkertainen nykyiseen maksuun verrattuna. Jos tämä suorien kustannusten kompensointi nyt poistettaisiin, nousisivat taloyhtiöiden kustannukset esimerkkilaskelmien mukaan ensi vuodelle 12-21 %. Sen sijaan omakotitalojen kokonaiskustannukset laskisivat pari prosenttia perusmaksujen korotuksista huolimatta.

Lasipakkausten ja metallin tyhjennyshinnan käyttöönoton lisäksi jätetaksaluonnoksen mukainen sekajätteen hinnan korotus kohdistuu mielipiteen mukaan erityisesti taloyhtiöihin, koska niillä on käytössä suuret jäteastiat. Maksun korotukset perustuvat kuhunkin jäteastiaan mahtuvaan jätemäärään. Suurimmat sekajäteastiat ovat kuitenkin suhteessa edullisempia tyhjentää kuin pienemmät jäteastiat, sillä kuljetushinta on sama kaikenkokoisilla jäteastioilla. Lisäksi taloyhtiöt saavat taajamissa veloitusetta jäteastioiden säännölliset pesut. Omakotitalojen ja paritalojen sekajäteastioita veloitukseton pesu ei sen sijaan koske.

Mielipiteessä on tiedusteltu, missä määrin taloyhtiön asukkaat tarvitsevat sekajättemaksuilla katettavaa kunnallisen jäteyhtiön asiakaspalvelua. Asiakaspalvelu palvelee kaikkia kiinteistöjen haltijoita ja alueen asukkaita. Kiinteistön jätehuoltopalvelujen lisäksi asiakaspalvelu antaa neuvoja esimerkiksi palvelupisteistä ja lajittelusta. Taloyhtiöille on lisäksi tarjottu hyötyjätteen keräyksen laajennuttua asiakaspalvelusta aikaisempaa enemmän tukea jätehuoltojärjestelyjen muutoksiin (esim. räätälöidyt ehdotukset siitä, millä tavalla keräys voidaan taloyhtiöön järjestää ja tarpeen mukaan kiinteistökäynnit).

Mielipiteessä on tuotu esille, että taloyhtiöt maksavat merkittävät määrät jätemaksuja, ja toivottu hinnanalennuksia, jotka kohdistuvat juuri taloyhtiöihin. Jätelautakunta onkin tehnyt aikaisemmissa taksapäätöksissään tällaisia ratkaisuja. Vaikka lasipakkauksilla ja metallille ollaan ottamassa käyttöön nyt tyhjennyshinnat, ovat taloyhtiöiden jätehuoltokustannukset tehtyjen esimerkkilaskelmien mukaan vuonna 2021 pienemmät kuin vuonna 2017. Omakotitalojen jätehuoltokustannukset ovat sen sijaan pääosin nousseet. Hyötyjätteen tyhjennyshintojen muutokset ovat vaikuttaneet nimenomaan taloyhtiöihin kokonaisuudessaan positiivisesti pitkällä aikavälillä.

Perusmaksut

Perusmaksulla katetaan kaikkien kotitalouksien käytössä oleva palveluverkosto, jäteneuvonta ja -viestintä sekä jätehuollon viranomaistehtävät. Mielipiteessä on vedottu siihen, että taloyhtiöt maksavat suurimman osan perusmaksukertymästä, vaikka ne eivät luultavasti ole perusmaksulla katettavien palvelujen suurin käyttäjäryhmä. Rivi- ja kerrostalohuoneistoja on alueella noin 75 000 kappaletta. Niiden perusmaksujen kertymä on tällä hetkellä noin 1 200 000 euroa (alv 0 %). Omakotitaloja on noin 44 000 ja vapaa-ajan asuntoja 33 000, ja niiden perusmaksukertymä on noin 1 400 000 euroa (alv 0 %). Noin puolet omakotitaloista maksaa suurempaa perusmaksua, koska niillä ei ole biojätteen erilliskeräystä tai kompostointia. Sen sijaan taloyhtiöt, joissa on lähes poikkeuksetta biojätteen erilliskeräys, maksavat pienempää perusmaksua riippumatta siitä, lajitellaanko jätteet kaikissa asuinhuoneistoissa.

Suurin osa perusmaksulla katettavista palveluista on sekä kaikkien taloyhtiöiden, omakotitalojen että vapaa-ajan asuntojen käytössä. Tarkkaa tietoa eri ryhmien käyttäjämääristä ei kaikissa palveluissa ole, mutta tyypillisesti joitakin palveluja käyttää todennäköisesti enemmän omakotitalot (esim. lajitteluasemat), toisia taas taloyhtiöiden asukkaat (esim. vaarallisten jätteen kiertävä keräys ja taajamien pop up -lajitteluasemat). RINKI-ekopisteitä täydentävät ekopisteet ovat lähinnä omakotitalojen ja vapaa-ajan asuntojen käytössä, mutta jonkin verran niitä käyttävät vielä myös pienimmät taloyhtiöt. Kun pakkausjätteen erilliskeräys edel-

leen laajenee, jätelautakunta tulee vielä tarkastelemaan perusmaksun rakennetta mielipiteen mukaisesti siten, että sen kohdistumisessa otettaisiin paremmin huomioon palvelujen käyttäjät.

Lopuksi

Lähivuosina jätehuollon kokonaiskustannukset ovat väistämättä kasvamassa, kun jätteiden kierrätysastetta on saatava nostettua. Vaikka jätelaista on esitetty vasta hallituksen esitysluonnos, on selvää, että hyötyjätteiden erilliskeräys tulee laajenemaan. Erityisesti biojätteen erilliskeräyksen laajeneminen suurimpien taajamien kaikkiin pientaloihin tulee nostamaan biojätteen keräyksen ja käsittelyn kustannuksia merkittävästi, jolloin on arvioitava, mikä osuus tästä katetaan biojäteastoiden tyhjennysmaksuilla ja mikä sekajättemaksuilla. Myös pakkausjätteiden keräyksen kokonaiskustannukset ovat nousemassa. Tiedossa kuitenkin on, että pakkausjätteiden jätehuoltoon tulee muutoksia, jotta kansallisessa lainsäädännössä voidaan toteuttaa EU-sääntelyn mukaiset velvoitteet tuottajien kustannusvastuusta. Vähintään osa keräyksen kustannuksista tulee tuottajien maksettavaksi, mikä taas pienentää ainakin jossain määrin jätemaksuilla katettavia kustannuksia.

Taksarakennetta on alettu jo ennakoivasti kehittää siihen suuntaan, että tulevat muutokset voidaan toteuttaa tarkoituksenmukaisimmin. Kun jätelaki tulee voimaan ja sen myötä tulevia muutoksia aletaan toteuttaa, jätelautakunta tulee vielä arvioimaan kattavammin taksarakennetta, sen tasapuolisuutta ja käytettäviä kompensatioita. Taksan ohjaavuus tullaan joka tapauksessa säilyttämään edelleen.

Yksityishenkilö, Kuopio

Lasin- ja metallinkeräyksessä pidettäköön tyhjennys maksuttomana

Olisi **kehno idea** ottaa lasipakkauksille ja metallille käyttöön **tyhjennys hinnat**: ne **vähentäisivät lajittelua**. Kun leviää tieto siitä, että tähän asti maksuttomat lasin ja metallin keräykset ovat tulleet maksullisiksi, **moni omakotiasukas tai taloyhtiö luopuneen lasin tai metallin erilliskeräysastioistaan**, mikä heikentää kyseisiä kierrätysasteita.

Älkää ottako sellaista taka-askelta! Se olisi turmioksi sekä ympäristölle että taloudelle.

==> **Lajittelun tehokkaaksi kannustimeksi** tulee lasin ja metallin tyhjennykset pitää tästedeskin **maksuttomina**.

Sekajätteen kuljetusosa hinnoiteltakoon verrannolliseksi astiakokoon

Taksaluonnoksessa *Taulukon 2* mukainen hinnoittelurakenne on **epäoikeudenmukainen**, koska pienestä sekajätekuormasta (esim. 140 litran astia) joutuu maksamaan tasan yhtä suuren kuljetusosan (2,30 € + ALV) kuin moninkertaisesti suuremmasta kuormasta (esim. 800 litran astia). Sellainen hinnoittelutapa **rankaisee niitä ympäristövastuullisia, jotka ovat minimoineet sekajätteensä kertymisen**, ja vastaavasti **suosii niitä, jotka tehtailevat sekajätettä**.

Sama epäoikeudenmukaisuus koskee **syvä- tai pintasäiliöiden** tyhjennyshinnoittelua: niissäkin tulisi **kuljetusosa suhteuttaa säiliön kokoon** (0,3 5 m³) eikä asettaa vakiomääräiseksi, kuten luonnoksessanne on ajattele mattomasti tehty (ts. jokaiselle säiliökoolle sama 20,25 € + ALV).

==> Asettakaa tyhjennyshinnan **kuljetusosa** (likimain) **verrannolliseksi astiakokoon**: mitä suurempi astia/säiliö, sitä kalliimmaksi hinnoiteltakoon kuljetusosa (€).

Jätehuollon viranomaispalvelujen vastine mielipiteeseen

Lasipakkausten ja metallin tyhjennysmaksu

Jätetaksan ohjaavuus on tarkoitus edelleen säilyttää, jotta jätemaksuilla voidaan kannustaa jätelain mukaisesti etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon, erityisesti lajitteluun ja kierrätykseen. Toisaalta on katsottu perustelluksi, että jätemaksuissa näkyy jätelain mukaisesti se, miten paljon jätettä tuotetaan ja millainen on jätehuoltopalvelujen taso kiinteistöllä.

Jätelautakunnan käsittelemässä jätetaksaluonnoksessa ohjaavuus toteutuu sekä perusmaksun että jäteastioiden tyhjennysmaksujen kautta. Perusmaksussa on kannustin biojätteen erilliskeräykseen ja lajitteluun. Toiseksi biojätteen erilliskeräystä kompensoidaan voimakkaasti sekajätemaksuilla. Kolmanneksi kaikki kunnallisen jäteyhtiön hallinnon, asiakaspalvelun, logistiikan, tietojärjestelmien ja toimitilojen kulut sekä muut yleiset kulut on sisällytetty juuri sekajätteen maksuun. Näin pakkausjätteiden tyhjennyshinnoilla katetaan ainoastaan keräyksen suorat kustannukset. Hyötyjätteiden tyhjennyshinnat olisivat huomattavasti suuremmat ja sekajätteen tyhjennyshinnat vastaavasti pienemmät, jos nämä kustannukset kattettaisiin tasaisesti eri jätelajien tyhjennyshinnoilla.

Vaikka täysin veloitukseton lasipakkausten ja metallin keräys ohjaisi taloudellisesti eniten näiden jätelajien keräykseen, on katsottu jätemaksujen oikeudenmukaisuuden kannalta perustelluksi, että omalle kiinteistölle järjestettävästä palvelusta tulee kohtuullinen maksu. Maksut pidetään kuitenkin edellä esitetyin tavoin pienempänä kuin sekajätteen maksut.

Suurimmalla osalla taloyhtiöistä lasipakkausten ja metallin erilliskeräys on jo tällä hetkellä määräysten mukaan järjestettävä. Velvoite koskee kaikkia taloyhtiöitä, joissa on vähintään 10 asuinhuoneistoa. Lisäksi nämä keräysvelvoitteet ovat lähivuosina laajenemassa taloyhtiöihin, joilla on vähintään 5 asuinhuoneistoa. Yksittäisille omakotitaloille veloituksetonta lasipakkausten ja metallin keräystä ei ole tarjottukaan, sillä veloitukseton keräys on edellyttänyt riittävää kertymää ja jätekatosta.

Sekajätteen tyhjennysmaksut

Sekajäteastioiden tyhjennyshinta koostuu kuljetusmaksusta ja käsittelymaksusta. Kuljetusmaksu perustuu kilpailutettuun tyhjennyshintaan. Koska kaiken kokoisten jäteastioiden kuormaaminen jäteautoon aiheuttaa saman verran työtä keräyspaikalla, on perusteltua, että kuljetusmaksu on sama kaiken kokoisilla jäteasioilla.

Suurin osa 660 litran jäteasioista on taloyhtiöillä ja kimpoilla, joissa yhden jäteastian käyttäjinä on useita asuinhuoneistoja. Sen sijaan 140-240 litran jäteastiat ovat lähinnä omakotitalojen käytössä. Kun käyttäjiä on yhdellä jäteastialla useita, ei suuren 660 litran jäteastian käyttö siis tarkoita sitä, että jätettä syntyy paljon. Jos isoimpien jäteastioiden tyhjennyshinnan kuljetusosuutta korotettaisiin, nousisivat erityisesti taloyhtiöiden jätemaksut ja näillä maksuilla alettaisiin kompensoida omakotitalojen pienten jäteastioiden tyhjennyskustannuksia. Tämä ei ole perusteltua.

Syntyvän sekajätteen määrä otetaan huomioon tyhjennysmaksun käsittelyosassa. Sekajätteen käsittelyosa määräytyy sen mukaan, miten paljon jäteastiassa on tyypillisesti jätettä. Käsittelyosalla katetaan sekajätteen käsittelykustannusten lisäksi osaksi hyötyjätteiden keräykseen liittyviä kustannuksia sekä kaikki kunnallisen jäteyhtiön yleiset kustannukset. Näin ollen juuri sekajätteen keräys on kaikista kalleinta ja syntyvän sekajätteen määrä vaikuttaa kiinteistön jätehuollon kustannuksiin merkittävästi.